

Suomen UNICEF ry | Finlands UNICEF rf | Finnish Committee for UNICEF
Lautatarhankatu 6, 00580 Helsinki, Finland

Brädgårdsgatan 6, 00580 Helsingfors, Finland

Phone: +358 9 584 50 290
Fax: +358 9 584 50 270

Suomen UNICEFin lausunto Suomen EU-puheenjohtajuuskauden painopistealueista

Suomen UNICEF kiittää suurta valiokuntaa mahdollisuudesta lausua Suomen EU-puheenjohtajuuskauden painopistealueista.

EU:lla on tärkeä rooli meitä kaikkia koskettavien globaalien kysymysten ratkaisijana. Suomi voi puheenjohtajamaana vaikuttaa siihen, millaisen roolin EU näissä kysymyksissä ottaa. Suomi nähdään maailmalla, myös EU:n mittakaavassa, merkittävänä lapsen oikeuksien mallimaana. UNICEF esittääkin, että Suomen tulisi omalla puheenjohtajuuskaudellaan vahvistaa EU:n roolia lapsen oikeuksien edistäjänä, niin EU:n sisällä mutta erityisesti myös EU:n ulkopuolella. Tämä tapahtuu seuraavien toimenpiteiden avulla:

1) EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan on noudatettava lapsen oikeuksien sopimusta

EU on tekemässä tällä hetkellä merkittävää jäsenmaita koskevaa järjestelmää liittyen maahanmuuttoon. On tärkeä muistaa, että lapsi on ensisijaisesti lapsi riippumatta hänen taustastaan tai asuinmaastaan. Jokaiselle lapselle kuuluvat yhdenvertaiset oikeudet. EU:n yhteisen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan ja järjestelmän pitää perustua lapsen oikeuksien sopimukseen, joka on voimassa kaikissa EU-maissa. UNICEF on tunnistanut kolme erityistä teemaa, joilla tämä voidaan varmistaa: kielletään lasten säilöönotto ja otetaan käyttöön muut vaihtoehdot, luodaan vastaanotto-olosuhteille minimistandardit sekä lapsenoikeuksiin perustuvat palautusmenettelyt.

2) Lapsen oikeuksien sopimuksen tulee ohjata EU:n kehityspolitiikkaa

Merkittävänä globaalina toimijana ja kehitysyhteistyön rahoittajana EU:lla on mahdollisuus vaikuttaa niihin juurisyihin, joiden vuoksi lapset ja nuoret tänä päivänä joutuvat pakon edestä jättämään kotinsa. EU:lla on lukuisia suosituksia ja linjauksia, joilla on pyritty ohjaamaan lapsen oikeuksien huomioimista EU:n kehityspolitiikassa. Suositukset ja linjaukset ovat kuitenkin jääneet irrallisiksi. Suomi voi edistää puheenjohtajuuskaudellaan sitä, että EU on merkittävä lapsen oikeuksien edistäjä myös ulkosuhteiden ja kehityspolitiikkansa kautta. Tätä varten tarvitaan EU:n lapsenoikeuksien kehityspoliittinen ohjelma, jonka avulla voidaan varmistaa rahoituksen oikea kohdentaminen, seurantatiedon kerääminen ja raportointi.

3) Kaikki yritykset kunnioittamaan lapsen oikeuksia

Yrityksillä on merkittävä vaikutus kestäväen kehityksen tavoitteiden toteutumiseen ja samalla merkittäviä positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia lapsen oikeuksiin. UNICEFin arvioiden mukaan yritysten kansainväliset toimitusketjut vaikuttavat noin miljardin lapsen elämään suoraan tai epäsuorasti. Yritysten digitaaliset palvelut ja uusi, jatkuvasti kehittyvä teknologia vaikuttavat myös merkittävästi lasten elämään ja oikeuksiin. Edelläkävijäyritykset tekevät jo paljon, mutta lapsen oikeudet eivät toteudu elleivät kaikki yritykset noudata yhtäläistä huolellisuutta. Yli 100 yrityksen ja järjestön yhteinen Ykkösketjuun-kampanja (ykkösketjuun.fi) ajaa Suomeen lakia, joka velvoittaa yritykset välttämään ja vähentämään toimintansa kielteisiä ihmisoikeusvaikutuksia. Kannustamme Suomea samanaikaisesti sekä edistämään tämäntyyppistä lainsäädäntöä kansallisesti että viemään asiaa eteenpäin puheenjohtajana koko EU:ssa.

Lopuksi: Nämä eivät ole vain Suomen UNICEFin tavoitteita, vaan tavoitteet on tunnistettu kansainvälisesti UNICEFissa. Koko UNICEF – niin Suomessa kuin kansainvälisestikin - toivoo voivansa olla kumppani näissä teemoissa Suomen EU-puheenjohtajuuskauden valmisteluissa ja -kauden aikana. Kiitos mielenkiinnostanne.

Helsingissä 16.10.2018

Mirella Huttunen

Kotimaan vaikuttamistyön pääliikö
Suomen UNICEF
mirella.huttunen@unicef.fi

Irene Leino

Asiantuntija, yritysvastuu
Suomen UNICEF
irene.leino@unicef.fi